

A la memòria d'una amistat frustrada

Acabat el meu curs de Gramàtica Catalana a la benemèrita Extensió d'Ensenyament Tècnic, vaig demanar a un il·lustre gramàtic català l'adreça d'un professor que s'avingués a donar-me unes classes especials.

Així vaig conèixer Manuel G. Alba. Coneixença fugaç com un llampec; amistat incipient que va acabar bentost d'una manera tràgica.

Era a darrers de Maig. Ens vèiem a l'Associació de Funcionaris de la Generalitat tots els dimarts, tombant la tarda. Aleshores —estiu del 1934— aquella Associació tenia el seu estatge en unes magnífiques golfes gòtiques del Passeig de Gràcia. Dels seus finestrals estant hom dominava la plaça de Catalunya a través dels plecs voleiadissos d'una bandera barrada.

Alba era un home de la meua edat, prim, esgrogueït, amb la pal·lidesa especial dels homes morens que pateixen una malaltia. (Després he sabut que a primers d'octubre hauria estat operat, si un lamentable — i tan lamentable! — encostipat no ho hagués impedit.)

Queia la tarda d'aquell dimarts, 12 de juny. Jo m'adreçava a l'Associació per rebre la lliçó setmanal. Tots els carrers centrals de Barcelona bullien d'una animació singular. Recordava la tarda d'aquell 19 de juliol del 1917, quan l'Assemblea de Parlamentaris. Les botigues eren tancades. Grups de jovent s'encaminaven al Parlament. El Parc de la Ciutadella, com el 1917, aplegava un Parlament. Aquell, era facciós; aquest, legal.

Des de la finestra central de l'Associació mirava la gran plaça barcelonina. També jo em sentia una mica trasbalsat. Era el començ d'un alçament? El temps ho diria. Fitava els meus ulls al centre de la plaça. El cor de Catalunya era allà i pensava — per què amb tristesa? — en quin català insigne mereixeria un monument en aquell lloc, un dia.

Alba va venir a l'hora, com sempre. Vam passar a la lliçó tranquil·lament, com sempre. En sortir, una dona i un vailet ens esperaven. Li van preguntar si hi havia cap perill en anar al Parc. — No, cap — digué; — ara per ara — va alegir com si pressentís alguna cosa de la tragèdia que s'atansava.

Camí de la Protectora, on Alba professava un curs sobre problemes del llençatge, encara em va dir:

— Jo no sé si passarà res, però a la Generalitat estan preparats per a una cosa molt grossa.

Dels balcons de la Protectora vam veure passar pel carrer de Boters grups de ciutadans que es dirigien cap al Parlament. Les botigues seguien tancant-se. Recordo que una alumna va dir: — Tanquen per força.

Aquell 12 de juny, en què el Parlament Català aprovava una nova Llei de Contractes de Conreu, va tenir una dissortada conseqüència: el 6 d'Octubre.

Quatre dies més tard de la data atziaga vaig llegir en un periòdic: «En el setge del C. A. D. C. L., la nit del dia 6, va trobar la mort el ferm nacionalista Manuel G. Alba.»

* * *

Quan pel juliol m'acomiadava d'ell, no podia sospitar que estrenyia la seva mà per darrera vegada. Tot just començava la nostra amistat.

Avui, que tothom recorda els absents, ofereixo a la memòria d'aquell amic frustrat, mort per un ideal, uns mots cordials de recordança.

E. SARROCA

Tots Sants, 1935.

Dos llibres útils

DICCIONARI ORTOGRAFIE de l'Institut d'Estudis Catalans EL CATALA EN VINT LLIÇONS

De venda a la Impremia de LA GRALLA: Josep Umbert, 50 i 52 : Gràfics Garrell Granollers

Romanticisme

Aprop del llac, misteri de llum blanca,
de galta rosa i llavi encès de sang,
un raig de sol suspès a cada branca
espera amb goig l'estel de mirar blanc.

Dessota els arbres, ombra de parpelles;
miralleig d'aigua; llum en l'angle bru
i somniant...; esguard de meravelles...
Enyor de pell rosada i de braç nù.

Aigua d'argent que el sol hi bat de cara
i fa més viu el blau de cada cel.
Suspès al fons del fons de la llum clara
hi ha un esguard forjat amb foc d'estel.

I dolçament al lluny una llum alta
que va esfondrant-se enllà d'enllà del cel,
porta rojor al fons de cada galta
i dins el cor un degotís d'anhel.

Aprop del llac, misteri de les ombres,
febrós instant... Encís que no ha mort...
Pels espais sense llum, plens de pesombres
santa unció d'aquell abraç d'amor.

FRANCESC POLLS

DLXIV

Després d'una onada de fred que semblava instaurar definitivament l'imperi de l'hivern, altres alenades de tebior i suavitat tardorals ens donen un nou respir abans d'acarar-nos amb la desolació de les gelades. Es indubtable que aquí, al nostre país, tots aquests canvis atmosfèrics ens provenen d'altres terres, puix el clima català, a Barcelona, no promou per sí sol variacions tan notables.

Pel que es veu o se sent, si bé fa alguns dies, a llunyanes terres hi havia un ambient de gelada, per motius del caprici o del Goolf Stream; però s'ha canviat l'atmosfera i ara és caldejada de valent i deixa filtrar el seu tarannà a través de la distància, rebent-ne aquí el lleu vestigi de tola la seva xardorositat.

El temps —capriciós de mena— es complau en continuar essent, com sempre, l'enigmàtic *señor* de Quevedo, el que diu sempre la veritat i juga amb els homes i els elements a to de la seva peculiar manera d'ésser. I de la mateixa faísó que regula els canvis atmosfèrics, també, si li és plaent, juga amb aquests per a despistar-nos o per a orientar-nos. Així, hom, situat en una isolada posició, pot creure's en ple hivern i, no obstant, de sobte hebre esment que allà al lluny encara remou la cúa la xardor estival, no resignada a l'ostracisme.

I encara fa més, el temps: es posa a to de la política. I així, mentre hom s'enterra per la premsa que la pau regna a Varsòvia i que hem retrobat el paradís perdut, ens sorprèn una oratjosa revolta interior del maniobrerisme polític. Total, que a la *zona tórrida* l'aire es remou i s'està en ple joc de qui enganyarà a qui.

Però nosaltres no sabem res ni hem de saber res. El bon ciutadà, segons les lleis, ha de fer com les companyies ferroviàries, acomodar la seva vida a data fixa. Som a l'hivern? Som a l'estiu?

Ja ho diu el calendari. I deixar ploure i tronar.

El temps, però, no ho creu així i nosaltres tampoc.

L'ALTRE